

2025 Bülten 8

Almanya ve Güvenlik Politikası

“Zeitenwende” Sonrası Alman Güvenlik Politikasının Dönüşümü

Almanya büyük bir konvansiyonel askeri güç haline gelebilir. Zaten siyasal elitin önemli bir kısmı artık bunu açık biçimde hedef olarak tanımlamaktadır. Fakat bu dönüşüm eski tarz bir Alman militarizmine dönüleceği anlamına gelmez.

Dönüşüm, NATO ve AB çerçevesinde, savunma, caydırıcılık ve ittifak sorumluluğu diliyle yapılacağı görülmektedir. Asıl engel teknik kapasite eksikliğinden çok, Almanya'nın savaş sonrası siyasi kültürünün yavaş, ihtiyatlı ve hukuk merkezli yapı içerisinde olmasıdır. Bu durum kültür dönüşümünü imkânsız kılmıyor, ama onu yavaşlatmaktadır.

Bu konu ile ilgi Norbert Röttgen, (Kas Toplantı Dresden) Almanya'nın ve Avrupa'nın uzun süre tehlikeyi hafife aldığını, Rusya karşısında geç kaldığını ve artık jeopolitik gerçeklikle yüzleşmek zorunda olduğunu söylüyor. Bu bağlamda Almanya istemese de dünya ve Almanya güvenliğinin daha önemli ve tehlikenin her an herhangi bir devlete sıçrayabileceği bir dönemden geçiyor ve artık sadece ekonomik güç olmak yetmiyor. Bu yaklaşım, son yıllarda resmi Alman söylemiyle büyük ölçüde örtüşmektedir.

Olaf Scholz 27 Şubat 2022’de ilan ettiği Zeitenwende

Bu kırılmanın başlangıç noktası Olaf Scholz’un 27 Şubat 2022’de ilan ettiği Zeitenwende kavramıydı. Scholz, Rusya’nın Ukrayna’ya saldırısını “bir dönüm noktası” olarak tanımladı ve Bundeswehr için 100 milyar avroluk özel fon açıkladı. Aynı konuşmada Almanya’nın savunmaya gayrisafi yurtiçi hasılanın yüzde 2’sinden fazlasını ayıracağını söyledi. Bu, Federal Almanya tarihinde çok önemli bir eşikti, çünkü Berlin onlarca yıl boyunca askeri gücü bilinçli biçimde geri planda tutmuştu. Scholz’un çizdiği çerçeve, Almanya’nın askeri gücü normalleştirmesinin başlangıcı oldu.

Bu çizgi daha sonra Boris Pistorius tarafından daha sert bir dille ileri taşındı. Pistorius 2023 ve 2024'te Bundeswehr'in yeniden Landes- und Bündnisverteidigung, yani ülke ve ittifak savunmasına odaklanması gerektiğini söyledi. En çok ses getiren ifadesi, Almanya'nın "2029'a kadar kriegstüchtig olması gerektiği" yönündeydi. Bu söz, Almanya'daki siyasi kültür açısından çok çarpıcıydı; çünkü savaş sonrası Almanya'da devlet elitleri uzun süre savaşa hazırlık dilinden özellikle kaçındı. Pistorius ise caydırıcılık için hazırlığın şart olduğunu savundu. Bu söylem artık istisna değil, yeni güvenlik söyleminin merkezidir.

Z

"Entschlossen gegen Feinde verteidigen"

Daha ileri bir adımı Friedrich Merz attı. Merz, 14 Mayıs 2025'te Bundestag'daki hükümet açıklamasında Bundeswehr'in "konvansiyonel olarak Avrupa'nın en güçlü ordusu" haline gelmesi gerektiğini söyledi. Bu ifade sembolik değil, stratejik bir hedef ilanıdır. Yani tartışma artık sadece ordunun onarılması değil, Avrupa güç dengesinde merkezi bir Alman askeri rolünün kabul edilmesi düzeyine çıktı. 2025 bütçesinde savunma harcamalarının ciddi biçimde yükselmesi ve 2026 için daha da yüksek savunma harcaması planlanması da bu hattı destekliyor.

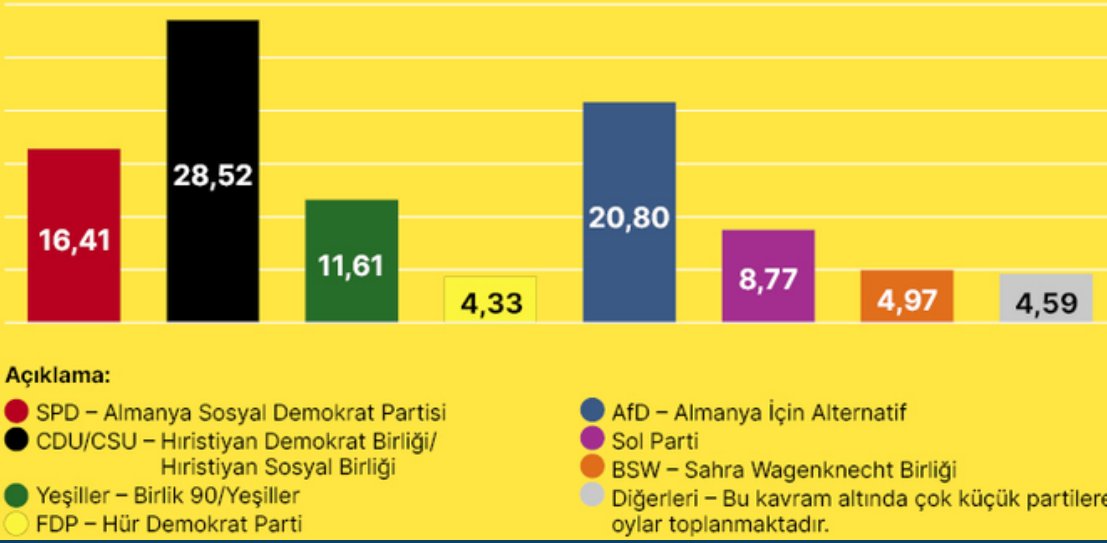
Bu yüzden ilk tespit nettir. Almanya siyasi irade bakımından artık eski Almanya değildir. 1990'lar ve 2000'lerin "ticaret devleti" mantığı zayıflamaktadır. Onun yerine, ekonomik gücünü askeri ve jeopolitik kapasiteyle tamamlamak isteyen bir Almanya çıkmaktadır. 2023 Ulusal Güvenlik Stratejisi de bunu doğruluyor. Strateji belgesi, "entegre güvenlik" kavramını merkeze alıyor ve Rusya'nın saldırganlığını, dayanıklılık, askeri hazırlık ve toplumsal direnç ihtiyacının temel gerekçesi olarak tanımlıyor. Yani güvenlik artık yalnızca dış politika başlığı değil, devletin bütününe ilgilendiren bir ana çerçeve haline gelmiş durumdadır.

Ama buradan otomatik olarak Almanya'nın kısa sürede tam anlamıyla büyük bir askeri güç haline gelir sonucunu çıkaramayız. Çünkü siyasi kültür Almanya'da hala ciddi bir fren mekanizmasıdır. Bu kültürün dört ayağı vardır: Birincisi, Nazi geçmişi ve İkinci Dünya Savaşı'nın yarattığı derin tarihsel hafıza ve trauma. İkincisi, askerileşmeye karşı yerleşik toplumsal şüphe. Üçüncüsü, hukuki ve anayasal meşruiyet arayışı. Dördüncüsü, koalisyon siyasetinin kararları yavaşlatan yapısı. Almanya'da askeri güç artışı genelde "güç siyaseti" olarak değil, "zorunlu savunma", "ittifak yükümlülüğü" ve "caydırıcılık" olarak meşrulaştırılmakla birlikte, bu dilin bile siyasi kültürün hala ne kadar etkili olduğunu göstermektedir.

Federal Meclis Seçimleri 2025 sonuçları

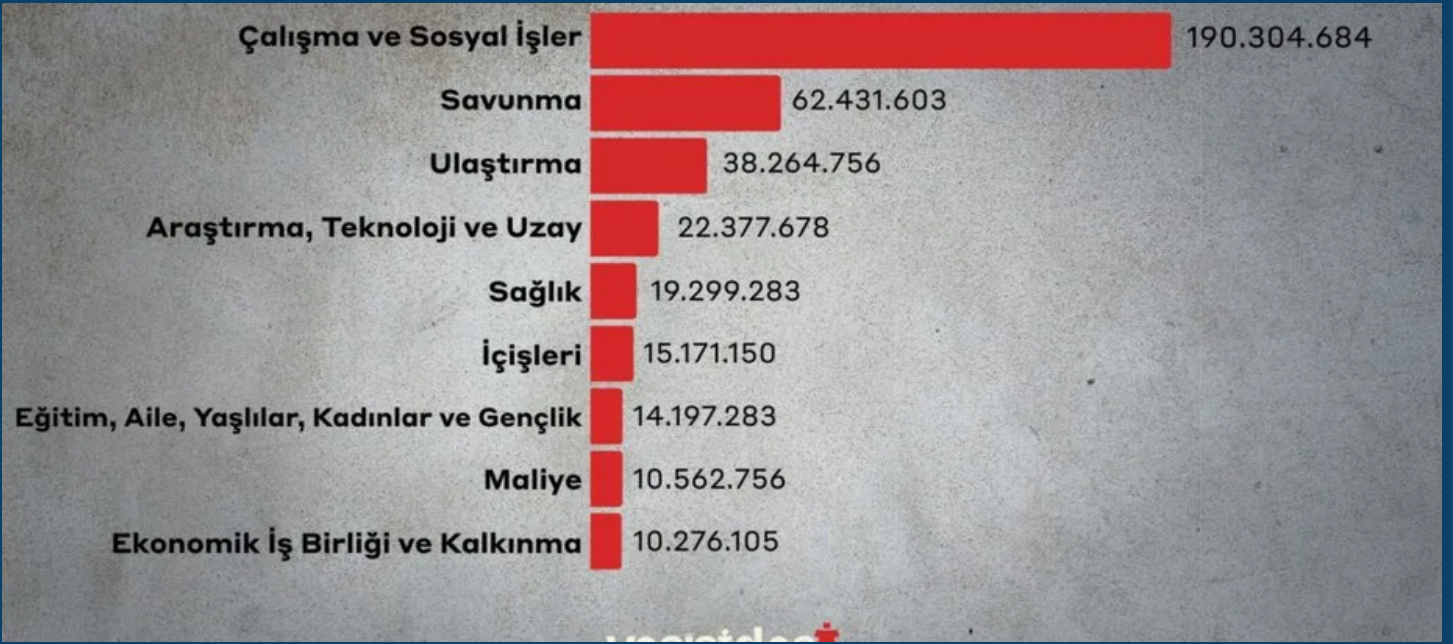
yüzde olarak

Toplumsal veriler de bu kanaati desteklemektedir. Son dönemde Alman kamuoyunda Rusya kaynaklı tehdit algısı belirgin biçimde artmış durumdadır. Körber Stiftung'un Berlin Pulse 2025/26 araştırmasına göre Almanların yüzde 47'si Rusya'dan gelen askeri tehdidi çok gerçek olduğunu kabul etmektedir. Aynı dönemde güvenlik kaygısı yükselirken, savunma kapasitesinin artırılmasına verilen destek de büyümektedir. Ocak 2026'da yayımlanan bir araştırma, çoğunluğun daha güçlü savunma kapasitesini ve daha büyük bir Bundeswehr'i desteklediğini ifade etmektedir. Ancak aynı toplum, zorunlu askerlik ve fiili savaş yükü gibi alanlarda daha çekingen davranmaktadır. Hamburg Üniversitesi'nin 2025 araştırmasına göre katılımcıların sadece üçte bire yakını askerlik anlamında her türlü zorunlu hizmet modeline karşı çıkmaktadır, ama bu sonuç da toplumun konuya tam bir fikir birliğiyle yaklaşmadığını göstermektedir. Yani Almanya'da daha güçlü orduya evet, fakat militarize bir toplum tahayyülüne hayır.

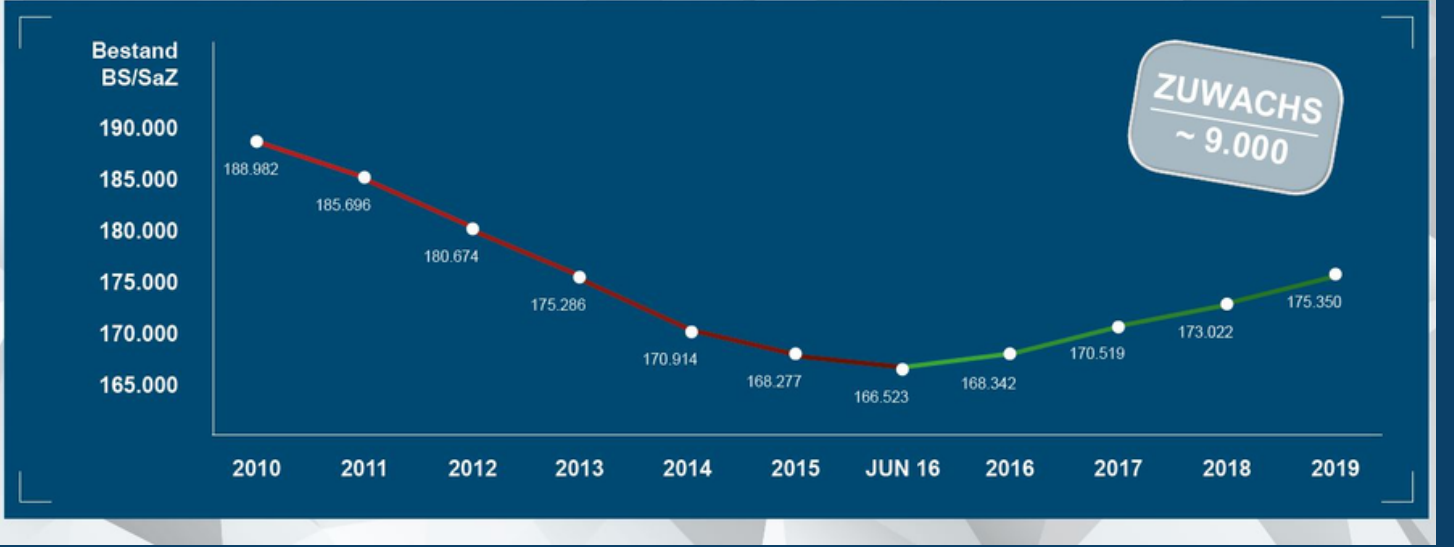

Tam da burada asıl ayrım ortaya çıkmaktadır. Almanya büyük bir askeri güç olabilir, ama büyük bir askeri toplum olmayacaktır. Bu ikisi aynı şey değildir. Büyük askeri güç, yüksek bütçe, modern teçhizat, güçlü lojistik, hava savunması, siber kapasite, drone sistemleri ve NATO içinde liderlik demektir. Askeri toplum ise gündelik hayatın militarizasyonu, sert milliyetçilik ve ordunun siyasal kimliğin merkezine yerleşmesi demektir. Almanya birincisine gidiyor, ikincisine değil. Bu yüzden “siyasi kültür engel mi” sorusuna verilecek en doğru cevap şu olur: Siyasi kültür büyük güç olmayı engellemiyor, ama bu gücün biçimini belirliyor.

Bu biçim de açıktır. Almanya asla nükleer bir askeri güç olmayacaktır. Tek başına küresel müdahale gücü de olmayacaktır. Fakat Avrupa'nın en büyük konvansiyonel kara, hava ve lojistik güçlerinden biri, hatta birincisi olma yönünde ilerlemektedir. Merz'in "Avrupa'nın en güçlü konvansiyonel ordusu" sözü tam olarak bunu anlatmaktadır. NATO'nun 2025 Lahey Zirvesi'nde 2035'e kadar çekirdek savunma için yüzde 3,5 ve daha geniş güvenlik harcamalarıyla toplam yüzde 5 hedefi benimsemesi, Berlin üzerindeki baskıyı daha da artmaktadır. Almanya zaten 2024'te yüzde 2 hedefini yakaladığı gibi. 2025 ve 2026 bütçe artışları da yükselişin geçici değil, yapısal olduğunu göstermektedir.

DIE TRENDWENDE GREIFT!

Yine de yapısal sorunlar sürmek ile birlikte Bundeswehr'de personel açığı, uzun tedarik süreleri, mühimmat eksikliği, bürokratik satın alma süreçleri ve savunma sanayisinin yavaş kapasite artışı devam etmektedir. Pistorius'un ve askeri çevrelerin sürekli personel, malzeme ve finansman üçlüsünü vurgulaması boşuna değildir. Almanya parayı artırmasına rağmen, devleti ve orduyu aynı hızda dönüştürmekte zorlanıyor. Bu da şu anlama gelmektedir: Almanya'nın büyük askeri güç olma süreci siyasi kararlar başlamış, fakat kurumsal ve toplumsal dönüşüm bunun gerisinde kalmıştır.

Röttgen'in çizgisi, Almanya'nın artık "rahatlık siyaseti" yürütemeyeceği, ekonomik çıkarlar ile güvenlik gerçeği arasındaki eski dengenin çöktüğünü ve özellikle Rusya karşısında daha sert, daha hazırlıklı, daha stratejik davranması gerektiğidir. Bu düşünce günümüzde Almanya'da yalnızca CDU'nun savunduğu bir tez değildir. Ton farkları bulunmakla birlikte, Scholz, Pistorius, Merz ve güvenlik bürokrasisinin önemli bir kısmı ana yönelimde artık birbirlerine daha yakın durmaktadır: daha çok savunma harcaması, daha çok hazırlık, daha fazla Avrupa sorumluluğu, ABD'ye daha az bağımlılık ve Rusya'ya karşı daha uzun vadeli caydırıcılık.

Sonuç olarak Almanya'nın yeniden bir askeri güç olması mümkündür ve bu süreç zaten başlamıştır. Fakat bu dönüşüm klasik güç siyaseti mantığıyla değil, savunmacı meşruiyet diliyle ilerlemektedir. Siyasi kültür bu dönüşümün önünü tamamen kapatmamaktadır. Onu yavaşlatmakta, çerçevelemekte ve sınırlamaktadır. Almanya yeniden bir askeri güç olabilmesi ancak post-militarist bir siyasi kültürün filtrelerinden geçerek ulaşabilmesine bağlıdır. Yani Almanya'nın önündeki asıl soru "güçlenip güçlenmemesi" değildir. "Nasıl güçlenmeli, hangi sınırlar içinde güçlenmeli ve bu gücü kim adına kullanmalı" sorusudur.